

Índex

DICTAMEN 7/2004 sobre el Projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la Mobilitat2

VOTS PARTICULARS

PIMEC6

Unió de Pagesos de Catalunya7

Dictamen 7/2004 sobre el Projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la Mobilitat.

Atenent les competències atribuïdes al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya per la Llei 3/1997, la Comissió Permanent de l'Àrea Socioeconòmica ha elaborat i aprovat la Proposta de dictamen sobre els instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la mobilitat.

El Ple del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, en la sessió extraordinària del dia 19 d'octubre de 2004, aprova el següent

DICTAMEN

I. ANTECEDENTS

En data 4 d'octubre de 2004 va tenir entrada al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya un escrit tramès per l'Honorable Conseller de Política Territorial i Obres Públiques en què sol·licitava l'emissió del dictamen de caràcter preceptiu, previ a la seva tramitació, del Projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la mobilitat.

La sol·licitud de dictamen va ser traslladada als membres de la Comissió Permanent de l'Àrea Socioeconòmica, que es va reunir el dia 14 d'octubre de 2004 amb la finalitat d'elaborar la proposta de dictamen.

Context normatiu

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, en l'article 8.2, encomana a la Generalitat, entre altres funcions, la de facilitar la participació de tots els ciutadans i les ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social. D'altra banda, l'article 52 de l'Estatut d'autonomia faculta la Generalitat per constituir institucions que fomentin la plena ocupació i el desenvolupament econòmic i social en el marc de les seves competències.

II. CONTINGUT

El Projecte de decret consta d'un preàmbul, dotze articles agrupats en tres capítols i dues disposicions finals.

El preàmbul posa de manifest que l'objecte del decret és establir el procediment per a l'elaboració i la tramitació de les Directrius Nacionals de mobilitat, els plans directors de mobilitat i els plans específics, i també determinar la composició, l'estructura i el règim de funcionament del Consell Català de la mobilitat, d'acord amb les previsions fetes per la Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat.

El primer capítol, anomenat aspectes generals, comprèn l'article 1 i determina l'objecte del decret.

El segon capítol, anomenat els instruments de planificació, engloba de l'article 2 al 5. L'article 2 regula la concreció dels instruments de planificació. L'article 3 regula l'elaboració i la tramitació de les Directrius nacionals de mobilitat. L'article 4 regula l'elaboració i la tramitació dels plans directors de mobilitat i l'article 5 regula l'elaboració i la tramitació dels plans específics.

El tercer capítol, s'anomena el Consell Català de la Mobilitat, i engloba de l'article 6 al 12. L'article 6 regula la naturalesa jurídica del Consell Català de la Mobilitat. L'article 7 regula les seves funcions. L'article 8 regula la seva composició i organització. L'article 9 regula les funcions de la presidència i de la secretaria del Consell. L'article 10 en regula el règim de funcionament. En l'article 11 es regula el règim d'adopció d'acords i l'article 12 s'anomena funcionament i estableix que el Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha de donar al Consell el suport tècnic necessari.

La disposició final primera faculta el conseller o consellera de Política Territorial i Obres Públiques per adoptar les mesures necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest decret.

La disposició final segona regula l'entrada en vigor del decret.

III. OBSERVACIONS GENERALS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, després d'analitzar i debatre el projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la mobilitat, proposa les següents observacions genèriques.

Primera. En relació amb les Directrius nacionals de mobilitat, en el projecte de decret no s'observa cap referència al Pla territorial general de Catalunya.

Segona. Es valora positivament l'inici de desplegament de la Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat, donat que la mobilitat de persones i mercaderies és un eix central d'actuació, especialment pel que fa a l'accés als polígons industrials i centres de treball.

Es considera que aquesta proposta de decret és un primer pas per al posterior desplegament de les previsions contemplades en la llei. Es sol·licita al Govern que, en la major brevetat possible, complementi el desplegament que permetrà posar en marxa tots els elements de planificació, participació, gestió i avaluació de la mobilitat que defineix la llei i que permetran a les administracions, entitats, òrgans de gestió i agents implicats orientar la seva tasca cap als objectius de la llei.

Tercera. El Capítol II del Projecte de decret reitera bàsicament el contingut de la llei afegint un ordre en el procés d'elaboració dels instruments de planificació. En aquest sentit, no s'ha aprofitat suficientment el decret per fer un desplegament més ampli de la llei i s'ha desaprofitat una oportunitat d'avançar en una qüestió tan positiva com pot ser la concreció dels instruments de planificació.

Quarta. El CTESC considera que el Govern hauria de desenvolupar i concretar d'una manera més àmplia alguns aspectes del Consell Català de la Mobilitat, específicament aquells que fan referència a la seva estructura, al seu funcionament, determinant, per exemple, el mecanisme mitjançant el qual expressen la seva opinió, així com la previsió de les compensacions als seus integrants per l'assistència a les reunions.

Cinquena. Atesa l'àmplia composició del plenari del Consell de Mobilitat i les funcions del mateix, tenint en compte la possible creació de diferents grups de treball en el sí del mateix, i la freqüència de convocatòria del plenari del Consell, el CTESC creu necessari la creació d'una Comissió Permanent del Consell de Mobilitat que permeti tractar amb major agilitat les funcions del mateix, així com

fer-lo més operatiu davant de possibles imprevistos en temes que afectin la mobilitat.

Sisena. El CTESC valora molt positivament els processos d'informació i participació establerts en el tràmit d'aprovació de les directrius nacionals, aportant la transparència i consens necessari en la definició i planificació de la mobilitat al territori.

IV. OBSERVACIONS A L'ARTICULAT.

Primera. L'article 3 determina l'elaboració i tramitació de les directrius nacionals de mobilitat. El decret de desplegament no defineix en aquest punt quins són els eixos bàsics que han d'inspirar aquestes directrius.

El CTESC considera que l'article també hauria d'incloure aquests elements, així com establir una major concreció del que ja diu la pròpia llei. Per altra banda, seria convenient que establís les bases que han de permetre definir l'orientació de les directrius nacionals de mobilitat.

Segona. L'article 3.3 especifica que el projecte de les directrius nacionals ha de ser sotmès a informe de diferents organismes de la Generalitat, l'Estat, organitzacions municipalistes i altres organismes i entitats de l'àmbit de la mobilitat.

El CTESC considera necessari que es defineixi quins són aquests organismes i entitats de l'àmbit de la mobilitat i en quins paràmetres es basa la seva representativitat. En tot cas, i pel que han de significar les directrius nacionals de Mobilitat, les organitzacions empresarials i sindicats més representatives també haurien d'informar del projecte. En conseqüència es proposa que es modifiqui l'article 3.3 amb el següent redactat:

"... l'Associació Catalana de municipis i Comarques, les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i dels organismes i les entitats representatives en l'àmbit de la mobilitat".

Tercera. Manca concreció en relació amb els departaments que han de col·laborar amb la Generalitat en l'elaboració del Projecte de les directrius nacionals de Mobilitat, sobretot si es té en consideració que en el tercer paràgraf del punt tercer de l'article 3 del decret s'esmenta que el projecte s'ha de sotmetre a informació de la *"resta de departaments de la Generalitat les competències dels quals puguin quedar afectades"*, és a dir, aparentment els mateixos que han col·laborat en l'elaboració del projecte.

Quarta. En l'article 4.4 es regula que el projecte de Pla director de mobilitat ha de ser sotmès a l'aprovació del govern pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Per a una major concreció es considera que s'hauria d'incloure, com ja es fa en l'article 3.5, que ha de ser el conseller/a del Departament qui ho sotmeti a l'aprovació del govern.

Cinquena. En l'article 4.5, es recomana que, per a no incórrer en contradicció amb el que s'estableix en l'article 7.6 de la Llei 9/2003, també s'inclougui com una de les causes de revisió del Plans directors quan es modifiquin les Directrius nacionals de mobilitat.

Sisena. En l'article 8.1, pel que fa a la composició del Ple del Consell de la Mobilitat, entre d'altres, son membres del consell 2 vocals per les organitzacions empresarials més representatives, 2 vocals per les associacions d'empreses de

transport mercaderies i logística i 2 vocals en representació d'associacions d'empreses de transport de viatgers.

Entenent i compartint els criteris que han portat a incloure les diferents associacions empresarials del sector i subsectors del transport en el si del consell de la mobilitat, creiem necessari en conseqüència que hi siguin presents els representants sindicals dels sectors i subsectors corresponents, aportant també un valor afegit des del sector professional a la visió sindical de la mobilitat.

Setena. Seguint el criteri d'incorporar les noves tecnologies a la gestió de la mobilitat com element de millora substancial, el CTESC recomana al govern afegir en l'article 8.1, com a membre del consell de la mobilitat, el Departament d'Universitats Recerca i Societat de la Informació (DURSI).

Vuitena. Per definir amb exactitud a quines entitats es refereix l'article 8.2, proposem canviar el redactat afegint la paraula "més" quan es refereix a les entitats representatives: *"En aquells supòsits en els quals el nombre d'entitats representatives del sector o activitat de que es tracti siguin superiors al dels vocals que corresponen..."*

V. CONCLUSIONS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya valora positivament el Projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la Mobilitat en la mesura que comporta l'inici del desplegament reglamentari de la Llei 9/2003, de la mobilitat.

Tot i així, per tal de garantir la consecució d'aquest objectiu, es demana al Govern que incorpori les observacions i recomanacions fetes en aquest dictamen.

Barcelona, 19 d'octubre del 2004

El president
Rafael Hinojosa i Lucena

La secretària executiva
Teresita Itoiz i Cruells

VOT PARTICULAR que formula **PIMEC**, integrant del Grup Segon del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, en relació al Dictamen 7/2004 sobre el Projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la Mobilitat.

Atès que el present Decret desenvolupa instruments de planificació territorial amb una clara implicació d'autoritats territorials, al mateix temps que determina la composició, estructura i règim de funcionament d'un òrgan de participació institucional com el Consell Català de la Mobilitat, cal entendre que amb el caràcter previ s'hauria de disposar d'una definició legislativa del model territorial i de participació institucional de Catalunya.

Entenem que, la manca d'aquests dos punts de partida tan importants poden limitar l'abast i l'eficiència d'un organisme cabdal com el Consell Català de la Mobilitat així com minorar l'eficàcia dels necessaris instruments de planificació en un futur proper.

Per això, sens perjudici de considerar necessari el desplegament reglamentari de la Llei 9/2003, de la mobilitat, s'ha de valorar d'inoportú aquest Decret i, per tant, cal recomanar-ne la paralització fins que es disposi d'una Llei de participació institucional que reconegui la participació institucional dels agents socials més representatius a Catalunya i fins que es desenvolupi l'anunciada ordenació territorial de Catalunya i de les seves administracions.

Barcelona, 18 d'octubre de 2004

Albert Roca Parès

VOT PARTICULAR que formula la **Unió de Pagesos de Catalunya**, integrant del Grup Tercer del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, en relació al Dictamen 7/2004 sobre el Projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de la Mobilitat.

Antecedents

Unió de Pagesos de Catalunya no pot donar el seu vot favorable al Dictamen 7/2004, ja que el propi Consell de Treball, Econòmic i Social creat pel legislatiu amb la finalitat de facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social, així com de fomentar la plena ocupació i el desenvolupament econòmic i social de Catalunya, no ha acceptat dictaminar que el Projecte de decret dels instruments de planificació de la mobilitat i del Consell Català de Mobilitat proposa mantenir la vulneració de tots aquests principis i drets fonamentals reconeguts a la Constitució Espanyola, al discriminar el grup social que representen institucionalment les organitzacions professionals agràries més representatives, d'acord amb la Constitució Espanyola (CE), els Convenis internacionals de la Organització Internacional del Treball (OIT) i de la pròpia Llei de cambres agràries de Catalunya.

Introducció

El preàmbul de la Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat posa de manifest que l'esclat de la mobilitat, si no és objecte d'una planificació acurada, amb una visió global com local, i si no gaudeix dels consens dels diferents agents que hi participen, pot esdevenir un factor amb efectes negatius en diversos àmbits. L'impacte sobre el medi natural produït per les emissions dels vehicles, la contaminació acústica als nuclis urbans, l'ocupació indiscriminada del territori i dels espais ciutadans, o l'impacte d'infraestructures obsoletes poden afectar el benestar dels ciutadans. Tampoc no s'han d'oblidar la relació de la mobilitat amb el canvi climàtic ni l'impacte indirecte sobre el territori de les decisions relatives a les infraestructures.

També afegeix el mateix preàmbul que cal tenir en compte que les disposicions i els instruments que estableix la Llei s'han d'emmarcar en el context de l'Agenda 21 de Catalunya, pla estratègic que ha de permetre assolir un desenvolupament sostenible.

D'acord amb l'article 1 de l'esmentada Llei de la mobilitat, l'objecte i l'àmbit d'aplicació de la mateixa són establir els principis i els objectius als quals ha de respondre una gestió de la mobilitat de les persones i del transport de les mercaderies dirigida a la sostenibilitat i la seguretat, i determinar els instruments necessaris perquè la societat catalana assoleixi els dits objectius i per garantir a tots els ciutadans una accessibilitat amb mitjans sostenibles. Aquest mateix article estableix que la Llei és aplicable a la mobilitat que s'efectua amb els sistemes de transport terrestre, en qualsevol dels seus mitjans, en l'àmbit territorial de Catalunya.

L'article 21 de l'esmentada Llei de la mobilitat, crea com a òrgan consultiu, assessor i de concertació i participació de les administracions, els organismes, les corporacions, les entitats i els sectors socials vinculats a la mobilitat, el Consell Català de la Mobilitat. La composició del qual estableix que ha de garantir la participació de totes les administracions amb competències en matèria de mobilitat, de les organitzacions empresarials i sindicals, de les organitzacions

representatives dels consumidors i els usuaris i, en general, de les entitats cíviques i socials.

La Llei 18/2001, de 31 de desembre, d'orientació agrària, estableix en la seva disposició addicional cinquena que el departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia, si no hi ha plans sectorials agraris, ha d'emetre un informe sobre els efectes i les repercussions que, entre altres, els projectes i les actuacions d'interès públic en el sòl no urbanitzable que estableix la legislació urbanística poden ocasionar al funcionament normal de l'activitat de les explotacions agràries que en puguin resultar afectades. El dit informe té caràcter preceptiu i vinculant i s'ha d'emetre abans de l'aprovació dels projectes i les actuacions esmentats.

La Llei 17/1993, de cambres agràries, estableix que les Organitzacions professionals agràries més representatives, d'acord amb la amb el resultat electoral de les eleccions a Cambres Agràries, tal i com posa de manifest en el punt II del seu preàmbul que el concepte de representativitat en l'àmbit rural s'ha d'entendre referit a les organitzacions professionals agràries, com s'ha encarregat de recordar el Tribunal Constitucional. És a dir, d'acord amb l'article 1 del Conveni 141 sobre les organitzacions de treballadors rurals de l'Organització Internacional del Treball, la Unió de Pagesos de Catalunya representa, encara que no exclusivament, a les persones que treballen a l'agricultura, ramaderia i silvicultura per compte propi, com arrendataris, parcers i petits propietaris.

Essent que, a excepció de les zones urbanes (sòl urbà), les infraestructures dels transports terrestres ocupen el territori, posant en risc la sostenibilitat del mateix, que la mobilitat afecta tant a les persones que habiten al món rural, com a les mercaderies que s'hi produeixen o s'hi consumeixen, i que afecta al desenvolupament econòmic i social de les zones rurals, la manca de representació del departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia, que d'acord amb la Llei 18/2001 ha d'emetre un informe preceptiu i vinculant abans de l'aprovació de projectes i les actuacions d'interès públic en el sòl no urbanitzable sobre els efectes i repercussions a l'activitat de les explotacions agràries que en puguin resultar afectades, i que és el competent en matèria de desenvolupament rural és del tot contrari als objectius i mandats de la pròpia Llei de la mobilitat.

Aquesta situació és la mateixa que suposa la conculcació del mandat de l'article 21.2 de la Llei de la mobilitat quan a les organitzacions professionals agràries més representatives en l'àmbit de Catalunya, alhora que suposa la vulneració del Conveni 141 sobre les organitzacions de treballadors rurals de la OIT (ratificat per l'Estat espanyol el 28-04-1978), aquest conveni fa expressa referència per a la seva interpretació als Convenis de la OIT sobre el dret d'associació (agricultura) de 1921, sobre la llibertat sindical i la protecció del dret de sindicació de 1948, i sobre el dret de sindicació i de negociació col·lectiva de 1949, també concretament en el seu article 4 estableix que un dels objectius de la política nacional de desenvolupament rural haurà de facilitar l'establiment i expansió, amb caràcter voluntari, d'organitzacions de treballadors rurals fortes i independents, sense discriminació en el sentit del Conveni sobre discriminació (feina i ocupació), 1958, en el desenvolupament econòmic i social i en els beneficis que d'ell se'n deriven.

L'Estat espanyol és un Estat social i democràtic de Dret. El principi democràtic vertebrava l'Estat espanyol. El pluralisme polític és un dels valors superiors del seu ordenament jurídic (article 1 de la CE). Entre els drets fonamentals que són fonament de l'ordre polític i de la pau social (article 10.1 de la CE) hi ha el d'igualtat (article 14 de la CE) i el d'associació (article 22 de la CE).

La mateixa CE estableix en l'article 9.1 que els poders públics estan subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic, i al 9.2 que correspon als poders públics promoure les condicions per a que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en que s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixen o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.

Entre els principis rectors de la política social i econòmica la CE estableix a l'article 40.1 que els poders públics promouran les condicions favorables per al progrés social i econòmic i per una distribució de la renda regional i personal més equitativa, en el marc d'una política d'estabilitat econòmica; i en el 40.2 que els poders públics fomentaran una política que garanteixi la formació i readaptació professionals. L'article 130 de la CE estableix que els poders públics atendran a la modernització i desenvolupament de tots els sectors econòmics i, en particular, de l'agricultura i de la ramaderia, amb la finalitat d'equiparar el nivell de vida de tots els espanyols. L'article 7 de la CE estableix que les associacions empresarials contribueixen a la defensa i promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis, i que l'exercici de la seva activitat són lliures dintre del respecte a la Constitució i a la Llei. En les organitzacions professionals agràries tal i com el Tribunal Constitucional s'ha encarregat de recordar en la sentència STC 132/1989 fonament jurídic 16è., la consideració de més representatives pot incidir en l'actuació i funcions com incideix en les organitzacions sindicals (entre les que no poden incloure les dels agricultors i ramaders, segons la Llei Orgànica de Llibertat Sindical, que les exclou del seu àmbit, en forma estimada d'acord amb els preceptes constitucionals per la STC 98/1985, fonament jurídic 2n.). També cal recordar que d'acord amb l'article 1 de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aquest Estatut només es refereix als ocupadors (empresaris que tenen al seu servei treballadors, exclosos els familiars que no siguin assalariats), i per tant, la representativitat de les associacions empresarials de l'article 7 de la CE no acaba amb les previstes en la disposició addicional sexta de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, perquè les organitzacions com la Unió de Pagesos de Catalunya que representen, encara que no exclusivament a les persones que treballen a l'agricultura, ramaderia i silvicultura per compte propi, com arrendataris, parcers i petits propietaris (inclosos els seus familiars), d'acord amb l'establert al punt 2 de l'article 2 de l'esmentat Conveni 141 de la OIT, ostenten la representativitat en l'àmbit rural tal i com es defineix a la Llei de cambres agràries.

Per tot l'esmentat més amunt, el no respecte a la representativitat institucional en les matèries regulades per la Llei de la mobilitat de les organitzacions professionals agràries més representatives, suposa la conculcació de drets fonamentals i la vulneració de l'ordenament jurídic.

Propostes.

A) Article 8.1.

Afegir "Agricultura, Ramaderia i Pesca" al final del text que diu: "1 vocal en representació de cadascun dels departaments de la Generalitat següents:"

B) Article 8.1.

Afegir "5 vocals en representació de les organitzacions professionals agràries més representatives en l'àmbit de Catalunya, distribuïts proporcionalment a la

representativitat obtinguda en l'àmbit de Catalunya en el procés electoral per a elegir els membres de les cambres agràries.”

Barcelona, 18 d'octubre de 2004

Andreu Ferré Taverna